

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/190122,Uroczystosc-upamietnienia-Ludwika-Michalskiego-i-Stanislawa-Krasonia-Austria-31-.html>
03.03.2026, 03:06

Uroczystość upamiętnienia Ludwika Michalskiego i Stanisława Krasonia – Austria, 31 sierpnia 2023

„Martwy jest tylko ten, kto został zapomniany”

31.08.2023

31 sierpnia o godz. 12.30 na cmentarzu w Unteraspang pod Wiedniem odbyła się uroczystość upamiętnienia Ludwika Michalskiego i Stanisława Krasonia – dwóch Polaków, przymusowych robotników z okresu II wojny światowej, którzy zginęli tragicznie podczas brawurowej ucieczki bombowcem z lotniska w Wiener Neustadt w sierpniu 1943. Michalski i Krasoń byli robotnikami przymusowymi zatrudnionymi na lotnisku wojskowym Wiener Neustadt w obsłudze naziemnej. 21 sierpnia 1943 r., korzystając z zamieszania, wsiedli do jednego z samolotów bombowych – Junkersa Ju 88A, którym odlecieli niezauważeni w stronę Sycylii. Ucieczka niestety zakończyła się niepowodzeniem – po pokonaniu odległości około 50 km samolot uderzył we wzgórze w miejscowości Neustift am Hartberg. Polscy piloci zostali pochowani na cmentarzu w Unteraspang, początkowo w bezimiennym grobie. Dopiero w związku ze staraniami władz austriackich oraz ambasady polskiej w Wiedniu doszło do ekshumacji ich szczątków, ustalenia tożsamości oraz upamiętnienia. Władze austriackie ufundowały nagrobek oraz dwujęzyczną tablicę pamiątkową – z polskim orłem oraz nazwiskami bohaterskich Polaków.

Organizatorem uroczystości upamiętnienia były władze austriackie przy wsparciu polskiej ambasady. W uroczystości wzięli udział minister spraw wewnętrznych Austrii Gerhard Karner, poseł Hermann Hauer, reprezentujący rząd Dolnej Austrii, chargé d'affaires Ambasady RP w Wiedniu Janusz Styczek, asysta honorowa Wojska Polskiego, przedstawiciele Polonii austriackiej oraz orkiestra reprezentacyjna austriackiej policji. Prezesa IPN podczas uroczystości reprezentował zastępca dyrektora Biura Badań Historycznych dr Konrad Graczyk. Po uroczystym powitaniu przemówienia w j. niemieckim wygłosili minister Karner, poseł Hauer, chargé d'affaires Styczek oraz dr Graczyk.

Dr Graczyk w swoim przemówieniu przedstawił historię tzw. wielkiej ucieczki z obozu jenieckiego lotników w Żaganiu, która została zekranizowana i która także zakończyła się tragicznie dla większości uciekinierów. Historia ta nasuwała wiele skojarzeń z losem Michalskiego i Krasonia. Ponadto dr Graczyk przedstawił zadania i misję Instytutu Pamięci Narodowej.

„Tot ist nur, wer vergessen wird“

Während des Zweiten Weltkrieges bemächtigten sich die zwei polnischen Zwangsarbeiter Stanisław KRASOŃ und Ludwik MICHALSKI auf dem Militärflughafen Wiener Neustadt eines deutschen Bombers vom Typ Junkers Ju 88A. Am 21. August 1943 setzten sich die beiden Männer ans Steuer der Maschine und starteten Richtung Sizilien, um in ein nicht vom Dritten Reich besetztes Gebiet zu gelangen. Leider konnten sie ihre Träume von der Freiheit nicht verwirklichen: Das Flugzeug stürzte ab und zerschellte in der Gegend von Neustift am Hartberg/Zöbern. Die sterblichen Überreste der Polen wurden in einem anonymen Grab auf dem Friedhof in Unteraspang beige-setzt. Das Grab wurde 2023 vom österreichischen Bundesministerium für Inneres in Zusammenarbeit mit der Botschaft der Republik Polen in Österreich restauriert.

„Martwy jest tylko ten, kto został zapomniany“

W czasie II wojny światowej dwaj polscy robotnicy przymusowi Stanisław KRASOŃ i Ludwik MICHALSKI uprowadzili z lotniska wojskowego w Wiener Neustadt niemiecki samolot bombowy Junkers 88A. Ci dzielni mężczyźni 21 sierpnia 1943 roku zajęli miejsca za sterami, wystartowali i skierowali się w kierunku Sycylii, aby przedostać się na nieokupowane przez III Rzeszę terytoria. Niestety nie udało się im zrealizować marzenia o wolności. Samolot rozbił się w okolicy miejscowości Neustift am Hartberg/Zöbern, a szczątki Polaków zostały pochowane w nieoznaczonym grobie na cmentarzu w Unteraspang. Grób został odnowiony w 2023 r. przez Federalne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Austrii we współpracy z Ambasadą Rzeczypospolitej Polskiej w Austrii.